

'S-GRAVENHAGE, 13 Juli 1950

Ref. No. 7480

AAN: MIN. V. UNIEZ. EN OVERZ. RIJKSD.

Fotocopie nr: 26887
FC

Copie aan Min. M.P.
Buitenz. Zaken
Econ. Z. (Quasiën)

CODETELEGRAM

Plaats van afzending: DJAKARTA

Datum van afzending: 13-7-50

Inhoud (Paraphrase) —

Datum van ontvangst: 13-7-50

ZEER GEHEIM

Mede voor Drees en Stikker.
Referte mijn telegram 226.

E2/M2

De gang van zaken m.b.t. de Vredesmissie naar Ambon is nog niet erg fortuinlijk. Scholtens heeft mede n.a.v. Uw 102 geprobeerd een vliegtuig in Singapore te charteren. Dit is minder vlot gegaan dan men dacht en gisteren vernam ik, dat het vliegtuig niet zou komen, omdat in de Z Molukken de staat van oorlog of beleg bestaat. Het was niet geheel duidelijk in hoeverre de Malayan Airways zelfstandig geweigerd hebben of dat de Engelse luchtvaartautoriteiten in Singapore het vertrek verboden op formele gronden. In de Z Molukken heerst namelijk de staat van beleg of oorlog; dit zou een formele reden kunnen zijn om het vertrek uit Singapore met dit doel te verbieden, vooral wanneer men de achtergrond van de zaak niet geheel kent. Ik heb heden Kermode over dit onderwerp eens aangesproken. Deze bleek op de hoogte en vertelde mij, dat Leimena en Pelaupessy kortgeleden bij hem op bezoek zijn geweest. Zij hadden dit echter niet officieel gedaan, doch hadden alleen persoonlijke medewerking gevraagd om toestemming tot charter te geven. Zij hadden Kermode nadrukkelijk gevraagd dit niet als officiële demarche te beschouwen. Kermode had hierover wel naar Londen en Mc Donald gerapporteerd, doch daarop had hij nog geen officiële berichten, dus hij wist niet, of de Malayan Airways als particuliere maatschappij geweigerd had (dan is interventie natuurlijk vrijwel uitgesloten) of dat officieel licentie was geweigerd. Overigens stond Kermode sympathiek tegenover de vredesactie en hij achtte het daaraan verbonden belang groot. In hoever Kermode in deze een krachtig initiatief durft te nemen betwijfel ik zeer, want hij plaatste ook nog de opmerking dat hij extra voorzichtig was, omdat hij zich liever niet aan deze zaak zou willen brengen gezien de ellende, die Engeland zonder schuld in de Westerling-affaire had. Naar aanleiding hiervan vraag ik mij af, of het niet gewenst zou zijn om Michiels te verzoeken het F.O. in te lichten, dat Nederland alles doet om een vreedzame oplossing van het Ambon-geschil te bevorderen. Daarbij zou o.a. melding gemaakt kunnen worden, dat het idee van een vredesmissie eigenlijk oorspronkelijk van Ned. zijde afkomstig is en voorts zou aan het F.O. medegedeeld kunnen worden, dat wij toen de BPM over het vliegtuig benaderd was, de BPM onmiddellijk

-2-

Ter beveiliging van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:—

1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal geantwoord worden.
2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon gesproken worden.
3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig opgeborgen te worden.
4. Kladpapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen verbrand te worden

Kenmerk: Hirschfeld 271
(Versnipperen is niet voldoende).

© NA, archief Minkal, 19507
Afschriften van paraphrasen van codetelegrammen mogen uitsluitend door de afd. Verbindingen vervaardigd worden.

http://resources.huygens.knaw.nl/indonesischebetrekkingen1945-1969/Nederlands-indonesischeBetrekkings1950-1963/Document/16424

morele steun hebben gegeven, waarbij de BPM zich dus eigenlijk door de Ned. Regering politiek gedekt kan achten. Op die wijze zou wellicht bereikt kunnen worden, dat het F.O. Mc Donald laat weten, dat aan de vredesmissie voor Ambon zoveel mogelijk medewerking zou kunnen worden verleend. Mijn suggestie is dus niet formeel de Engelsen om medewerking te vragen, dat kunnen wij m.i. niet doen. Wel acht ik het van belang, dat Mc Donald via het F.O. uit Nederlandse officiële bron hoort hoe deze zaak precies ligt. Ik zou hieraan nog willen toevoegen, dat ik het niet uitgesloten acht, dat de agenten van de Malayan Airways aanvankelijk niet voldoende medewerking hebben verleend, mede omdat de BPM aan deze agenten aanvankelijk niet het volledige doel had medegedeeld. In een later stadium hebben de agenten van de Malayan Airways wel alle medewerking verleend. Wellicht zijn daarover in Singapore misverstanden ontstaan, die ik hier echter niet kan traceren. Gaarne verneem ik liefst spoedig van U of U aanleiding gevonden hebt opdracht te geven om het F.O. in te lichten en uiteraard zal ik dan ook gaarne zo spoedig mogelijk ingelicht worden omtrent de reactie van het F.O.

Tenslotte deel ik U mede, dat ik nog contact met de Standard (van Bemmelen) had, die een eigen vliegtuig hebben; dit is niet in te beste staat. Pellaupessy benaderde ook van Bemmelen.

HIRSCHFELD 271

LV/NH